

3. DIAGNOSI DIGITAL DEL CENTRE

3.1 RESULTATS DE L'ENQUESTA SELFIE

Per tal d'ajudar els centres educatius a desenvolupar la seva capacitat digital, la Comissió Europea ha desenvolupat l'eina d'autoreflexió col·lectiva SELFIE.

El llançament va ser a l'octubre de 2018, és una eina oberta, no prescriptiva i el ús és sempre una decisió individual del centre.

L'eina SELFIE va ser desenvolupada sobre la base del Marc Europeu per a Organitzacions Educatives Digitalment Competents (DigCompOrg).

La finalitat de SELFIE és donar una panoràmica de la capacitat digital dels centres des del punt de vista de l'alumnat, el professorat i els equips directius garantint l'anonimat de les opinions.

S'espera que aquesta panoràmica sigui un punt de partida per iniciar un procés de debat i planificació col·lectiu sobre com millorar l'ús de les tecnologies digitals al centre educatiu.

3.1.1 RESUM DE LES ÀREES

En els següents gràfics veiem la nota general de cada àrea que ha atorgat l'equip directiu, el professorat i l'alumnat.

Podem observar que **l'equip directiu** ha puntuat de manera molt positiva tots els apartats en general. L'àrea que pitjor ha valorat ha sigut *Pedagogia: implementació a l'aula*.

Podem observar que **el professorat** ha puntuat de manera molt positiva tots els apartats en general. L'àrea que pitjor ha valorat ha sigut *Col·laboració i xarxes i pràctiques d'avaluació*.

Podem observar que **l'alumnat** ha puntuat de manera molt positiva *Pedagogia: implementació a l'aula, Infraestructura i equips i Competència digital de l'alumnat*. L'àrea que pitjor ha valorat ha sigut *Col·laboració i xarxes*.

3.1.2 LIDERATGE

A SELFIE el concepte de lideratge no es refereix només a la presa de decisions per part del equip directiu de forma centralitzada, sinó que també inclou lideratge horitzontal que promou la participació dels diferents actors i la combinació de totes dues aproximacions. Aquesta àrea es refereix al paper que exerceix el lideratge a la integració de les tecnologies digitals a nivell de centre educatiu i en el seu ús efectiu per a les tasques principals del centre, és a dir, l'ensenyament i l'aprenentatge. El Lideratge se situa com una de les àrees intermèdies quant a les puntuacions atorgades per equips directius i professorat dels centres de primària.

Com podem observar en les següents gràfiques les puntuacions atorgades a les diferents seccions d'aquest concepte la mitja supera el 4 i arriba gairebé al 5, això significa que les valoracions tant de l'equip directiu com del claustre són molt positives.

3.1.3 COL-LABORACIÓ I XARXES

Aquesta àrea fa referència a les mesures que els centres educatius poden considerar per donar suport a una cultura de col·laboració i comunicació amb l'objectiu de compartir experiències i aprendre de manera efectiva dins i fora dels límits del propi centre educatiu.

Com veiem en el gràfic, tornem a superar el 4 de mitjana.

Als tres aspectes veiem que l'equip directiu dona la puntuació màxima de satisfacció. El claustre puntua molt positivament l'Avaluació del progrés, en canvi sobre l'ús i en col·laboracions la nota baixa una mica, però continua sent elevada. L'alumnat només ha votat en un aspecte (Debat sobre l'ús de la tecnologia) i la seva puntuació ha sigut molt positiva. En aquest punt veiem opinions semblants amb el professorat.

3.1.4 INFRAESTRUCTURA I EQUIPS

En els darrers anys, els governs i les administracions han invertit en plans de dotació tecnològica per als centres. L'existència d'una infraestructura adequada és una *Conditio sine qua non* per poder explotar les tecnologies digitals a altres àrees. És per tant un tema clau a tenir en compte a l'hora de pensar estratègies digitals per al desenvolupament de la capacitat digital dels centres, sigui a nivell de centre o a nivell nacional.

A SELFIE aquesta àrea fa referència a l'existència d'una infraestructura adequada, fiable i segura (per exemple, equipament TAC, programari, recursos informatius, connexió a internet, assistència tècnica o espai físic). Aquests elements poden permetre i facilitar la feina i les pràctiques innovadores d'ensenyament, aprenentatge i avaluació.

En el gràfic següent dels aspectes valorats veiem la unanimitat que hi ha en què existeix una infraestructura més que adequada. La mitjana dels diferents aspectes està per sobre del 4,8. La satisfacció per part d'equip directiu, professorat i alumnat és elevada.

3.1.5 DESENVOLUPAMENT PROFESSIONAL CONTINU

Els docents juguen un paper clau en l'adopció i l'ús de les tecnologies digitals a educació. És per tant de gran importància que posseeixin els coneixements i la confiança necessaris per utilitzar les tecnologies adequades de forma efectiva. A nivell europeu, només al voltant de la meitat de docents es declara segur respecte a les seves habilitats i la formació en l'ús de les tecnologies és assenyalada com una prioritat en estudis internacionals. A més, és un àmbit que canvia de forma molt ràpida. Per això, l'accés a possibilitats de desenvolupament professional continu en aquest aspecte és de summa importància en qualsevol estratègia integral de promoció de la capacitat digital de els centres educatius.

En aquesta àrea de SELFIE s'estudia si el centre facilita o no el desenvolupament professional continu (DPC) del seu personal a tots els nivells i si inverteix o no en aquest procés. El DPC pot donar suport al desenvolupament i la integració de nous models d'ensenyament i aprenentatge que utilitzin tecnologies digitals per aconseguir millors resultats d'aprenentatge.

En el següent gràfic veiem que equip directiu i claustre estan d'acord en què es necessita una formació permanent per a poder dir que el claustre es competent i desenvolupa la seva tasca. També observem que la participació en la formació és elevada. Una vegada fetes aquestes formacions veiem que el grau de satisfacció en l'intercanvi d'experiències baixa una mica: 4 punts.

Tot i així continuem amb una mitjana per damunt del 4 en la participació permanent i l'intercanvi, significa que s'està valorant positivament aquesta part de la feina. Per contra, observem que valorem de manera elevada la necessitat de formacions permanent, un aspecte que haurem de millorar.

3.1.6 PEDAGOGIA: SUPORTS I RECURSOS

Les tecnologies digitals poden ajudar a millorar els processos d'ensenyament-aprenentatge des de diversos fronts. Una forma de fer-ho és complementant i millorant els processos no centrals de les pràctiques educatives. En aquest sentit, les tecnologies digitals poden ser clau per ajudar a comunicar-se amb la comunitat educativa o per planificar i dissenyar els cursos que després s'impartiran (sigui en modalitat presencial o híbrida). Per això, quan es planifiquin estratègies per desenvolupar la capacitat digital dels centres s'han de tenir en compte aquests aspectes.

A SELFIE aquesta àrea té en compte la preparació de l'ús de tecnologies digitals per a l'aprenentatge mitjançant l'actualització i la innovació de les pràctiques d'ensenyament i aprenentatge.

Com observem en el següent gràfic, l'equip directiu i el professorat torna estar bastant d'acord en com utilitzem aquestes noves tecnologies en la pràctica dels processos d'ensenyament-aprenentatge.

L'aspecte que surt més baix és l'ús d'entorns virtuals d'aprenentatge, probablement degut a què el professorat no va identificar el Google Classroom com un EVA. L'escola disposa d'un domini propi (@josepferra.com) i utilitza el Google classroom i altres aplicacions del Gsuite. Actualment ho fan els nivells des de 3r a 6è i progressivament ho anirem ampliant.

Tot el professorat està formant-se en l'ús del classroom.

3.1.7 PEDAGOGIA: IMPLEMENTACIÓ A L'AULA

L'ús de les tecnologies digitals en els processos d'ensenyament-aprenentatge a l'aula no ha de reproduir models clàssics i unidireccionals de docència. De fet, les tecnologies digitals poden ser catalitzadores d'innovacions pedagògiques i facilitar el desenvolupament de pràctiques a l'aula que fomentin la col·laboració, personalització, transversalitat, creativitat etc.

A SELFIE aquesta àrea es defineix com la implementació a l'aula de tecnologies digitals per a l'aprenentatge, mitjançant l'actualització i la innovació de les pràctiques d'ensenyament i aprenentatge.

Segons els següent gràfic, en aquesta àrea mantenim l'alt nivell de satisfacció amb una nova mitjana de 4. Veiem que el sector més satisfet és el de l'alumnat, ja que en els 3 aspectes consultats ha votat per damunt del 4.4.

El professorat s'ha mantingut en el 4 de mitja en la majoria de tots els aspectes valorats. I observem que l'equip directiu valora amb un 3 la col·laboració de l'alumnat.

3.1.8 PRÀCTIQUES D'AVUACIÓ

Les pràctiques d'avaluació són un element clau en les estratègies de desenvolupament de la capacitat digital dels centres. Habitualment, les pràctiques d'avaluació es duen a terme de manera presencial i sense fer servir tecnologies digitals. Tot i això, aquestes ofereixen noves possibilitats i aporten elements nous que es poden considerar en el procés de avaluació de l'alumnat (portafolis, intervencions en fòrums, logs...). També poden ser útils per obtenir una retroalimentació més precisa sobre el propi aprenentatge i avaluar competències digitals i altres competències transversals. Finalment, la avaluació usant tecnologies digitals és també un element clau en situacions de emergència on l'educació s'ha de dur a terme de manera remota (com el cas del COVID19 o desastres naturals).

Com observem en el següent gràfic, en aquesta àrea hem baixat la mitjana. La satisfacció del professorat respecte als següents aspectes ha disminuït i està sobre un 3, el professorat considera que aquestes avaluacions encara poden millorar tant la retroalimentació com l'autoreflexió i caldria comentar el treball amb altres companys.

3.1.9 COMPETÈNCIES DIGITALS DE L'ALUMNAT

La competència digital ha estat definida com una de les competències clau per viure i treballar a la societat actual. És per això d'especial importància que es desenvolupi des d'edats primerenques i d'una manera integral.

Des de l'escola integrem poc a poc la competència digital dintre de totes les matèries, és un camí llarg però necessari. Com veiem en el següent gràfic, en la majoria dels aspectes tornem a tenir una 4 o més de mitjana, exceptuant la creació de continguts, que tenim diferents punts de vista entre l'equip directiu i el professorat. En la resta d'aspectes estan més d'acord tant l'equip directiu com el professorat.

Els alumnes puntuen alt el seu comportament segur i responsable i la veracitat de la informació que han buscat, tot i que des del punt de vista del professorat potser haurien d'haver estat una mica més autocrítics i sincers.